

KGORO YA THUTO YA GAUTENG
DITLHAHLOBO TŠA MAREMATLOU

SEPEDI LELEME LA GAE
MAEMO A A PHAGAMEGO
(Lephephe La Bobedi)

Possible Answers Supp 2007

KAROLO YA A

THETO **POTŠIŠO 1**

- 1.1 Leboga
Hleng
bangwe (2)
- 1.2 Sereti se ruta batho gore ba kgotsofale, ba tlogele go balabala le dipelaelo ka mo ba bopegilego ka gona ka ge ba bangwe ba hlokile mahlatse e le digole. (2)
- 1.3 Batho ga re lekane re se meno – se šupa gore re ka se swane ge re le batho mo bophelong, go tla ba le ba ba kaone go re phala mola le rena re phala ba bangwe. (2)
- 1.4 Se bohlokwa go di feta ka moka ke ge o se sefofu, o kgona go bona; ka gore bofofu ke bogole bjo bošoro kudu ka ge go se selo le se tee mo bophelong bja gago se o se bonago, se botse le se kotsi go wena. (2)
- 1.5 Ba diphateng tša bolwetši ba dula ba robetše ga ba kgone go itirela selo. (2)
- [10]**

POTŠIŠO 2

- 2.1
- 2.1.1 Batho ba se hlwe ba ba gona ditseleng le tsela ya se hlwe e šomišwa ka ge ba tla ribegwa ka fase ga mobu / tsela. (2)
- 2.1.2 Aowa ka gore sereti se hlohleletša tsela gore e senyege le gore batho ba ribegwe ke tsela gore ba se hlwe ba bonwa go yona. (2)
- 2.1.3 Bahlapetšatsela ba tshwenya baotledi ka go kgopela maritsana a nnothisi ge ba sa ngwale dithekete tša kotlo ge go na le phošo yeo ba e dirilego. Batho ba ka tsebiša maphodisa ka bahlapetšatsela bao gore ba otlwe goba ba rakwe. Se sengwe ke gore go tlišwe melao ye boima ya go hlokofatša bao ba tshelago molao. (3)
Kgopolo ya maleba e tla putswa.

- 2.1.4 Go ala dithapo tša go swara lebelo la mootledi ditseleng tše dikgolo le tše dinnyane tšatši ka tšatši.
Go bea dikhamera mebileng yeo go hlolegago dikotsi ka bontši.
Go tšeela bahlokašedi dilaesense tša go otlela.
Go bonagatšwe ditsela tša pabalego ditseleng ka bophara bj.bj.
Kgopolo le lenaneo leo le amogelegago le tla abelwa meputso. (4)
- 2.1.5 Go obama o obamologa o itoma maswethe (2)
- 2.1.6 Sereti se šupa gore tsela ga se ya otloga thwii e tšama e kgopama e dikologe go ya ka popego ya naga ye e betliwego go yona. (2)
[15]
- 2.2
- 2.2.1 Go botegelana le go botšana nnete.
Go thekgana mafokoding le mathateng le go eletšana.
Kgopolo ya maleba e tla putswa. (2)
- 2.2.2 Makgarebe a bjalo a ka se ratwe ke motho ka ge ba na le mekgwa ye mebe gape ba tšama ba bjala le malwetši gohlegohle.
Kgopolo ya maleba e tla abelwa meputso. (3)
- 2.2.3 Ka geno o mofetakatsela lehono
Ka gešo o motlelaruri ngwana'Phahla.
Sereti se šupa gore o tla ya gagabo ka sewelo / e tla ba moeng ka ge a tla be a dula le yena. (3)

GOBA

- Ga o sa le wa rena, o wa ka!
Ga o sa le wa mmago o wa mmal!
Sereti mo se šupa gore o mo nyetše ke wa gagwe gape o laolwa kgorong ya gabo goba bogadi bja gagwe. (3)
- 2.2.4 Sereti se reketše Raesibe palamonwana ya go bitša ye botse. Ga se a late ya theko ya fase, ka gona seo se tiišetša gore ga se ngame; ka ge a efa moratiwa wa gagwe mpho ye botse. (2)
- 2.2.5 Sereto se se re botša ka sereti le lekgarebe leo a bego a le rata eupša le sa kwešiše. Mafelelong ge ba kwane o mo rekela palamonwana le go mo tliša kgorong ya gabo. (3)
- 2.2.6 Raesibe ke setswatswa sa lekgarebe (1)
Raesibe ke lekgarebe le lebotse. (1)
[15]
- 2.3
- 2.3.1 Le
La
Ba (ye mebedi fela) 2x1=(2)
- 2.3.2 Victoria (1)
Dr Stanley Livingstone (1)

- 2.3.3 Meetse goba marothodi a meetse a go tonya a rotha go tšwa maswikeng a thaba gomme a kgahle a tiye pele a rothela fase gomme a lekelele moyeng. A hwetšwa kudu magageng le ka gare ga mawa (3)
- 2.3.4 Sereti se šupa gore batho ba bantši ba rata botse bja tšona gomme ba etela mafelo a go swana le ona go tlo ithabiša. Kgopolo / karabo ya maleba e tla putswa. (2)
- 2.3.5 Di kgabiša naga ka botse bja tšona
Di goka tša boeti gomme tša tsenya tšhelete ka nageng.
Di ka dirišwa go fehla mohlagase. (Tše pedi fela) 2x1=(2)
- 2.3.6 Sereti se na le kgahlego go diphororo; se a di rata ka botse bja tšona. Kgopolo ya maleba e tla putswa. (1)
- 2.3.7 Diphororo ke tše botse gape di goka batho ba bantši go tla go iketla go tšona ka ge le sereti se re 'le ipileditše tšema la baratani'. Ge meetse a tšona a tšhologela fasefase a ntšha modumo a fihla a dira maphoto a mabotse ao a gogago leihlo la mmogedi. (3)
[15]
- 2.4
- 2.4.1 Motho yo o bile le mohola wo mogolo wa go hlahla setšhaba ka kakaretšo, lerato le go šoma ka thata go setšhaba sa Kgalauwane. A thuša ka dikeletšo tša go phadima ka mahlakoreng ka moka bj.k. dikerekeng, makgotleng a bafsa bjalobjalo. (3)
- 2.4.2 Lehutšo le kaaka legonono. Se šupa gore tshepo yeo motho a bago le yona e no lekana le pelaelo yeo a ka bago nayo-ka seo a se nyakago. (2)
- Koma re bola kgororwane khupamarama re hwa nayo-Mathibolle o be a sa botše motho ka leina la gagwe ka gona le sa tsebje ke motho; a tsebega ka maina a šele. (2)
- 2.4.3 Seretwa ka ge se be se hlakhlakana le batho ba go fapana bjalo ka bafsa, barutwana, batswadi le diphuthago tša dikereke le go ba thuša ka dikeletšo ke mo a a filwego gona gape le batho bao a phetšego nabo Tubatse. (4)
- 2.4.4 Ke mekgwa ye mebe ka ge gantši ba fa batho maina a go ba nyefola. Motho o swanetše go bitšwa ka leina la gagwe la nnete gore a tle a kgone go tsebega. (2)
- 2.4.5 Sereti se šupa gore lehu le tšere batho ba bohlokwa ba go ba le mohola mo bathong. (2)
[15]

KAROLO YA B

**TERAMA
POTŠIŠO 3**

- 3.1
- 3.1.1 Mmatlala o ile a agiša Lekope ntlo a be a agela le mmagwe; a tšea tšhelete ya Lekope a e bea polokelong ka maina a bana ba gagwe; a reka le diaparo tša go bitša le dijo tša matsaka a sa babalele tšhelete ya Lekope; go fihla ge a mo hula thoto ka moka. (4)
- 3.1.2 Lekope o tlelwa ke kgopolo ya gore Mologadi o nyaka go mo loya ka gona o fa Mologadi sekgose o thothela ka ga Seripa. (2)
- 3.1.3 Batho ba ka lemošwa gore motho yo mongwe le yo mongwe ge a phela o tla no fela a gahlana le mathata ka gona a ka leka ditsela tša go a efoga ntle le go ya dingakeng ka ge le bona ba palelwa ke a bona. (3)
- 3.1.4 Batswadi ba basetsana ba ka kgala le go lemoša barwedi ba bona gore ke taba ya bogoboga; goba go tšea magato a boima a molao go hlokofatša banna ba mohuta wo ka ge ba gatikela ditokelo tša bana. Karabo ya maleba e tla abelwa meputso. (3)
- 3.1.5 Modupi o be a gopola goba a akanya gore Mmatlala o tla mo fa šedi a tlogela Lekope ka tsela yeo o tla boela ka gae go mmagwe. (2)
- 3.1.6 Aowa. Ye e be se kgato ya maleba ka ge a be a tloga a tseba gabotse gore Mmatlala o gokwa ke tšhelete go Lekope ka gona e be e no ba go itshwenya ka lefeela kudu ka ge le go šoma a be a se sa šoma. Kgopolo ya maleba e tla abelwa meputso. (2)
- 3.1.7 Monna ke thaka o a naba / monna ga a khorišwe ke mogopo o tee- seema se se šupa gore Modupi o be a sa kgotsofale ka mosadi wa gagwe fela ka gona o nyaka le Mmatlala. (2)
- 3.1.8 Batho ba tsenwa ke malwetši mola ba bangwe ba thubegelwa ke malapa goba gona go bolawa ke balekani ba bona. Boikgopolelo bja maleba bo tla fiwa meputso. (3)
- 3.1.9 Pebetse o ile ge a ekwa mašata; Mmatlala a hlapola Modupi a tla a kitima gomme a raka Modupi bjalo ka mpša. (1)
- 3.1.10 Mokalabi. Ka ge a hwetša bana ba godile e bile le Mmatlala a hweditše monna wa go ba le tšhelete ba kgona le go robala dihoteleng ka tšhelete ya Lekope. (2)
- 3.1.11 Go tlogela go balabala le go ja merogo le dikenywa gape le go fela o thobolla mmele kgafetšakgafetša. Kgopolo ya maleba e tla putswa. (2)

- 3.1.12 O šupa gore Modupi a se ke a kgonetša tatagwe ka ge le yena a sa tsebe gore ka moso di ka mo hlagela tšeo di hlagetšego Lekope. (2)
- 3.1.13 Lekope o be a lora rakgoloagwe kgafetšakgafetša a mo hlaba ka dipotšišo gore o lahlile bana ba gagwe kae ge a le mo a dulago gona. (2)

[30]

GOBA

- 3.2 Balekwa ba tla abelwa meputso ge ba kgonne go ala dintlha ka tatelano le go šomiša polelo ka bokgwari le go fela ba tswaka ka dintlha tša maleba bj.k. Mologadi o leka go boledišana le Lekope eupša ga a kwešiše o bitša Mologadi ka mainaina a go mo nyatša le go mo nyefola. Barwa ba gagwe ba leka go boledišana naye le gona o ba foša ka mae a go bola. Thomo o leka ka makga a mantši go bontšhana naye eupša o a pala. Lekope o thothela ga Seripa Nadinadi le MmaNadinadi ge ba mo roga ka Mmatlala ga a lemoge phošo yeo e bonwago le ke batho ka ntle. Lekope o hlala Mologadi o nyala Mmatlala. Ba ga Seripa ba mo gama ka mo ba ka kgonago. Mokalabi o boa Bokgalaka Mmatlala o fetogela Lekope bjalo ka leobu. Mokalabi o hlohletša Mmatlala go hula Lekope. Mmatlala o robala malalatlle, o hloriša Lekope. Lekope o tsenwa ke bolwetši o išwa bookelong-ga a hlolwe ke motho. Mmatlala o iša bana Bokgalaka ntle le go botša Lekope. Lekope ge a sa ile bookelong Mmatlala o mo hula thoto ya ntlo, lebenkele le sefatanaga. Ge a boa bookelong o hwetša ngwako le lebenkele di ahlame. Lekope o ganne dikeletšo e bile popotela lehono o wetše leretheng la go fiša la masetlapelo.

[30]

KAROLO YA C

PADI POTŠIŠO 4

- 4.1.1 Noko o be a lekile go boledišana le Bubbles ka go fetogela Sindikheithi eupša a ngangabala. (2)
- 4.1.2 Ke lekgarebe la senganga, wa go hloka nnete goba moradia le go hloka kwešišo. (2)
- 4.1.3 O šupa gore yena le Sindikheithi ba setle ba wela diatleng tša maphodisa goba gona go swarwa ba ya kgolegong. (2)
- 4.1.4 Mantšu a ga se a mo tšwela mohola ka gore Mabusha o ile a lemoga gore o ba tšhela phori mahlong ke ka fao a ilego a mo diša ka letšatši la tllhaselo. (2)
- 4.1.5 Karabo o ile a ngwala sengwalwa ka sephiri sa Sindikheithi gomme a se iša go Ariel Meso gore a se gaše moyeng. (2)

- 4.1.6 Mabetlela le Bubbles. Ba boledišana ba le ka motseng wa Mabetlela / ga Motupa / Tzaneen. (3)
- 4.1.7 Karabo o be a tlišitšwe ke Noko go tlo mo khutiša ka ge Sindikheithi e be e nyaka gore a bolawe; yena a ba lefa ye ntši go phološa bophelo bja Karabo. (3)
- 4.1.8 Mabetlela o ile a botša Bubbles gore Karabo o loilwe le gona o ganelela go sepela le batho bao ba mo lekilego ba nyaka go mo gafiša le go mo dira segole o sa ya go mo nyakela dingaka kua Tswetla. (3)
- 4.1.9 Karabo o be a lemogile lerato la tatagwe go yena ka go mo phološa dinaleng tša lehu; a bona diphošo tša gagwe a ikemišetša go fetoga. (2)
- 4.1.10 Karabo o be a tšwa go Ariel Meso kua Radio Alpha; a išitše sengwalwa seo go sona go utollwago sephiri sa bona. (2)
- 4.1.11 Difahlego di šorofetše bjalo ka mabitla-Kekana o leka go laetša pefelo le tlaelelo difahlegong tša bannabagolo bao. (2)
- 4.1.12 Ba be ba tšile go sekiša Karabo mabapi le diteng tša sengwalwa. (1)
- 4.1.13 Batho bao ba tsebago ka diSindikheithi ba swanetše go tsebiša maphodisa gore le bao ba bego ba tlo latela ba bone kotsi; gape mmušo o ka thwala matseka a praebete bao mošomo wa bona e lego go nyakišiša ditiro tše bjalo. (2)

[30]

GOBA

- 4.2 Balekwa ba tla putswa ge ba laeditše bokgoni bja go ala dintlha gabotse le go di šitlela ka mehlala ya maleba le go šomiša polelo gabotse bj.k.

Ariel o boetša Bubbles fase kua ga komišinare mola a obamelwa go tšwa mahlakoreng ka moka.
 Ariel o bala sengwalwa sa karabo eupša o tšea sephetho sa go se se gaše ka ge go dirišitšwe maina a nnete.
 O gana Bubbles ka sengwalwa o re o nyaka Karabo.
 Ge Bubbles a boeela gape o gana ka sona-se mo fa tlhohlo ya go se bala.
 Go utswiwa ga sengwala a o lemoga gabotse gore ke morero wa Bubbles gomme o a mo lemoša.
 O lemoga gore Bubbles o mo tšhošetša ka Sindikheithi ka gona o lemoga gore Bubbles o na le mokgwa.
 O ipatametša kgauswi le Bubbles gore a kgone go mo nyakišiša.
 Nako le nako ge a na le Bubbles o mo sekiša ka ditaba tša Sindikheithi.
 Ge Bubbles a tla ka leano la go adimana difatanaga le lesogana tsoko o sekiša Bubbles gore o tsebile bjang gore o jewa leonyane.
 O tsena Bubbles tsebeng ka go dula a mo fatolla gore a hwetše nnete le ge ba le Majaneng.
 Bubbles o a ineela o botša Ariel nnete, o lapišitšwe ke go phela ka maaka.

[30]